

STOCKFORS

Tarina Patruunasta

G. A. Serlachius 1830-1901

Gustav Adolf Serlachius oli vasta kolmentoista, kun hänen isänsä kuoli. Äiti muutti lapsineen Kotkaan ja laittoi nuoren Serlachiuksen kouluun. Poika ei kuitenkaan ehtinyt opiskella kuin muutaman vuoden, koska perhe joutui taloudellisiin vaikeuksiin.

Äiti halusi pojastaan apteekkarin ja siksi Serlachius opiskeli ja harjoitteli apteekki-alalle Mikkelissä, Helsingissä, Porissa ja Turussa. 23-vuotiaana Serlachius suoritti proviisorin tutkinnon ja hieman myöhemmin hänet valittiin hoitamaan apteekkiä Tampereelle.

Oltuaan töissä apteekissa vasta muutaman vuoden, mies osti sen velaksi. Koko elämänsä ajan Serlachiuksella olikin ongelmia raha-asioissa, joutuessa lähinnä puutteellisesta koulutuksesta.

Serlachius perusti apteekkinsa yhteyteen kivennäisvesitehtaan, mutta se tuotti vain tappiota ja siksi lopetettiin. Samoin kävi miehen seuraavalle yritykselle, olutpanimolle. Seuraavaksi Serlachius ryhtyi tuottamaan pellavan ja hampun kylvösiemeniä, joita viettiin Pietariin. Hän harjoitti myös puolukoiden ja sienten vientiä Saksaan. Tämäkään yritys ei kuitenkaan tuottanut suuria summia ja yritteliäänä miehenä Serlachius alkoi viedä ulkomaille myös lankkuja ja voita. Hän myös perusti suuren kanalan munanvientä varten, esiintyi ensimmäisenä valokuvaustarvikkeiden pääasiamiehenä Tampereen seudulla ja toimi jonkun aikaa palovakuutusasiamiehenä.

Vuonna 1859 meni naimisiin apteekkarin

tytären, Alice Euforsyne Maexmontanin kanssa. Aluksi avioliitto vaikutti onnelliselta; he saivat monta lasta, joista tosin vain kolme varttui aikuisiksi. Vaimo ei kuitenkaan koskaan oppinut hyväksymään miehensä liiketoimia ja parin välit huonontuivat jatkuvasti. Lisäksi äiti hemmotteli vanhinta poikaa, Axelia, ja pojasta tuli erittäin tuhlailtava. Isä oli toivonut pojastaan seuraajaa yrityksensä johtoon, mutta tästä ei selvästikään ollut siihen.

1860-luvulla Serlachius tutustui aivan uuteen alaan, puuhioke- ja paperiteollisuuteen, mistä tulikin hänen elämänuransa. Vuonna 1866 mies myi apteekkinsa ja purjehti perheineen Mänttään. Mäntänkosken läntiselle rannalle hän rakennutti punatiilistä upean ”linnan”, jonka kustannukset olivat valtavat. Lisäkuluja kertyi kylpylälomista ja ulkomaanmatkoista. Serlachiuksen perhe eli varsin leveästi, suorastaan yli varojensa.

Kaksi vuotta muuton jälkeen Serlachius alkoi rakentamaan ensimmäistä puuhiomoaan Mäntänkosken rannalle. Tehdasalue ei ollut järin suuri, mutta se tarjosi työtä ja leipää sadoille työntekijöille perheineen.

Raha itsessään ei kuitenkaan ollut ainoa asia, jonka suhteen Serlachiuksella oli ongelmia. Liikenneyhteydet Mänttään olivat nimittäin erittäin huonot ja puutavaran kuljetus nieli sekin paljon varoja. Suuri helpotus tavarann viennille olikin Riihimäen-Pietarin rautatien valmistuminen vuonna 1870, sillä siihen aikaan Mäntästä viettiin paljon tavaraa

Venäjälle.

Serlachius taisteli Pohjanmaan radan rakentamisesta Näsijärven itäpuolelle ja voitti. Tämäkin oli erityisen tärkeää Mäntän tehtaalle, sillä nyt markkinointialue laajeni koko eteläiseen Suomeen. Serlachiuksen aikaansaannoksia oli myös Mäntän ja Vilppulan välisen rautatien rakentaminen.

G. A. Serlachius ajatteli myös koko maan kauppayhteyksiä ajamalla asiaa jäänsärkijöiden ja lujarakenteisten rahtilaivojen hankkimiseksi, jotta kauppa ulkomaille onnistuisi myös talvella. Keväällä 1890 ensimmäinen jäänsärkijä ”Murtaja” saapui Suomeen. Näin hän sai järjestettyä talviliikenteen Hangosta Englantiin ja Kööpenhaminaan.

Serlachiuksen elämä oli varmasti varsin raskasta ja yksinäistä, sillä hän oli hieman itsekeskeinen ja äkkipikainen mies. Nämä piirteet temperamenttisuuden rinnalla saivat suuren osan hänen ystävästään kaikkoamaan. Mies kuitenkin rakasti taidetta ja olikin hyvissä väleissä mm. Akseli Gallen-Kallellan kanssa. Hän tuki ja kestiti useitakin taiteilijoita.

G. A. Serlachius jätti jälkeensä kaiken kaikkiaan kaksi puuhiomoa, Mäntän ja Vilppulan hiomot, kaksi höyrysaaha, paperitehtaan, pahvinjalostuslaitoksen sekä pussitehtaan. Hänen toimestaan Mänttään perustettiin myös kansakoulu ja kirjasto vuonna 1871.

Serlachiuksen kuoltua hänen elämäntyönsä jatkui G. A. Serlachius Osakeyhtiössä, josta myöhemmin tuli osa Metsä-Serla Oy:tä.

Mäntän tehtaata ja Serlachiuksen koti

Mäntän tehtaalta

G.A. Serlachius 70-vuotta

Gustav Adolf Serlachius 1830-1901

Mäntän tehtaaja ja Serlachiuksen koti

Mäntän tehtaaja

G.A. Serlachius 70-vuotta

G. A. Serlachius 1830-1901

Gustav Adolf Serlachius oli vasta kolmentoista, kun hänen isänsä kuoli. Äiti muutti lapsineen Kotkaan ja laittoi nuoren Serlachiuksen kouluun. Poika ei kuitenkaan ehtinyt opiskella kuin muutaman vuoden, koska perhe joutui taloudellisiin vaikeuksiin.

Äiti halusi pojastaan apteekkarin ja siksi Serlachius opiskeli ja harjoitteli apteekialalle Mikkelissä, Helsingissä, Porissa ja Turussa. 23-vuotiaana Serlachius suoritti proviisorin tutkinnon ja hieman myöhemmin hänet valittiin hoitamaan apteekkia Tampereelle.

Oltuaan töissä apteekissa vasta muutaman vuoden, mies osti sen velaksi. Koko elämänsä ajan Serlachiuksella olikin ongelmia rahasioissa, johtuen lähinnä puutteellisesta koulutuksesta.

Serlachius perusti apteekkinsa yhteyteen kivennäisvesitehtaan, mutta se tuotti vain tappiota ja siksi lopetettiin. Samoin kävi miehen seuraavalle yritykselle, olutpanimolle. Seuraavaksi Serlachius ryhtyi tuottamaan pellavan ja hampun kylvösiemeniä, joita vietiin Pietariin. Hän harjoitti myös puolukoiden ja sienten vientiä Saksaan. Tämäkään yritys ei kuitenkaan tuottanut suuria summia ja yritteliäänä miehenä Serlachius alkoi viedä ulkomaille myös lankkuja ja voita. Hän myös perusti suuren kanalan munanvientiä varten, esiintyi ensimmäisenä valokuvaustarvikkeiden pääasiamiehenä Tampereen seudulla ja toimi jonkun aikaa palovakuutusasiamiehenä.

Vuonna 1859 meni naimisiin apteekkarin tyttären, Alice Euforsyne Maexmontanin kanssa. Aluksi avioliitto vaikutti onnelliselta; he saivat monta lasta, joista tosin vain kolme varttui aikuisiksi. Vaimo ei kuitenkaan koskaan oppinut hyväksymään miehensä liiketoimia ja parin välit huonontuivat jatkuvasti. Lisäksi äiti hemmotteli vanhinta poikaa, Axelia, ja pojasta tuli erittäin tuhlailija. Isä oli toivonut pojastaan seuraajaa yrityksensä johtoon, mutta tästä ei selvästikään ollut siihen.

1860-luvulla Serlachius tutustui aivan uuteen alaan, puuhioke- ja paperiteollisuuteen, mistä tulikin hänen elämänuransa. Vuonna 1866 mies myi apteekkinsa ja purjehti perheineen Mänttään. Mäntänkosken läntiselle rannalle hän rakennutti punatillistä upean ”linnan”, jonka kustannukset olivat valtavat. Lisäkuluja kertyi kylpylälomista ja ulkomaanmatkoista. Serlachiuksen perhe eli varsin leveästi, suorastaan yli varojensa.

Kaksi vuotta muuton jälkeen Serlachius alkoi rakentamaan ensimmäistä puuhiomoaan Mäntänkosken rannalle. Tehdasalue ei ollut järin suuri, mutta se tarjosi työtä ja leipää sadoille työntekijöille perheineen.

Raha itsessään ei kuitenkaan ollut ainoa asia, jonka suhteen Serlachiuksella oli ongelmia. Liikenneyhteydet Mänttään olivat nimittäin erittäin huonot ja puutavaran kuljetus nieli sekin paljon varoja. Suuri helpotus tavarannuonnille olikin Riihimäen-Pietarin rautatien valmistuminen vuonna 1870, sillä siihen aikaan Mäntästä vietiin paljon tavaraa Venäjälle.

Serlachius taisteli Pohjanmaan radan rakentamisesta Näsijärven itäpuolelle ja voitti. Tämäkin oli erityisen tärkeää Mäntän tehtaille, sillä nyt markkinointialue laajeni koko eteläiseen Suomeen. Serlachiuksen aikaansaannoksia oli myös Mäntän ja Vilppulan välisen rautatien rakentaminen.

G. A. Serlachius ajatteli myös koko maan kauppayhteyksiä ajanalla asiaa jäänsärkijöiden ja lajarakenteisten rahtilaivojen hankkimiseksi, jotta kauppa ulkomaille onnistuisi myös talvella. Keväällä 1890 ensimmäinen jäänsärkijä ”Murtaja” saapui Suomeen. Näin hän sai järjestettyä talviliikenteen Hangosta Englantiin ja Kööpenhaminaan.

Serlachiuksen elämä oli varmasti varsin raskasta ja yksinäistä, sillä hän oli hieman itsekeskeinen ja äkkipikainen mies. Nämä piirteet temperamenttisuuden rinnalla saivat suuren osan hänen ystävistään kaikkoamaan. Mies kuitenkin rakasti taidetta ja olikin hyvissä väleissä mm. Akseli Gallen-Kallelan kanssa. Hän tuki ja kestiti useitakin taiteilijoita.

G. A. Serlachius jätti jälkeensä kaiken kaikkiaan kaksi puuhiomoa, Mäntän ja Vilppulan hiomot, kaksi höyrysahaa, paperitehtaan, pahvinjalostuslaitoksen sekä pussitehtaan. Hänen toimestaan Mänttään perustettiin myös kansakoulu ja kirjasto vuonna 1871.

Serlachiuksen kuoltua hänen elämäntyönsä jatkui G. A. Serlachius Osakeyhtiössä, josta myöhemmin tuli osa Metsä-Serla Oy:tä.

PATRUUNANTALO

STOCKFORS